

**แผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
บริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่***

**An Operational Plan to Promote Participation of the Basic Education
Committee in the Academic Administration Toward Educational
Development for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster,
Chiang Mai Province**

สุพรรณธิชา เภาศรี (Suphanthicha Phaosri) **

ชูชีพ พุทประเสริฐ (Choocheep Puthaprasert) ***

ยงยุทธ ยะบุญธง (Yongyouth Yaboonthong) ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อจัดทำและตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการดำเนินการศึกษา มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

The Article Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education Degree in Educational Administration at Chiang Mai University

** นักศึกษาปริญญาโทตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ E-mail: suphanthicha@hotmail.com

Graduate Student of the Requirements for the Master of Education Degree in Department of Education (Educational Administration) at Chiang Mai University. E-mail: suphanthicha@hotmail.com

*** ประธานที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทประเสริฐ สาขาการศึกษา วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Advisor: Assoc.Pro F Dr.Choocheep Puthaprasert Ed.D. in Educational Administration at Chiang Mil University

**** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง สาขาการศึกษา วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Co-Advisor: Lect.Dr. Yongyouth Yaboonthong Ed.D. in Educational Administration at Chiang Mil University

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 48 คน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 2) จัดทำและตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

ผลวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา และลำดับที่ 3 คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และในส่วนของ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน 2) ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน 3) ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

3. แผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดทำขึ้นประกอบด้วย 1.หลักการ 2. จุดมุ่งหมาย 3. วิธีการดำเนินงาน 4. แนวปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งเสริม 5. การประเมินผลความสำเร็จ 6. วิธีการดำเนินงาน

4. ผลตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนปฏิบัติการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แผนปฏิบัติการ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์เมื่อนำไปปฏิบัติจริง

คำสำคัญ : แผนดำเนินการ, การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The research objectives were firstly 1) to study the participation of the Basic Education Committee in the Academic Administration toward Educational Development for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province, 2) to study the factors that promote the participation of the Basic Education Committee in the Academic Administration toward Educational Development for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province, and 3) to create and examine the action plan that promote the participation of the Basic Education Committee in the Academic Administration toward Educational Development for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province. There were three steps of this study as follows: 1) to study the participation of the Basic Education Committee in the Academic Administration toward Educational Development for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province and to study the factors that promote the participation in the Academic Administration. The samples were 48 Basic Education Committee for 6 Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province, , and 2) to create and examine the action plan that promote the participation in the Academic Administration of the Basic Education Committee for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province.

The research result has been found that

1. The participation in 4 aspects of the Academic Administration performed by the Basic Education Committee for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province was overall at a high level. When considering each aspect of 4 aspects of the participation in the Academic Administration, it showed that the most-participated aspect was Learning Management followed by Educational Supervision and Measurement and Evaluation respectively. Moreover, the participation in the Academic Administration of the Basic Education Committee for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province was overall at a high level. When considering each aspect, it showed that the aspect came first was the Participation in Cooperation followed by the Participation in Decision Making and the Participation in Monitoring and Evaluation.

2. Factors that promote the participation in the Academic Administration of the Basic Education Committee for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province were overall at the highest level. When considering each factor and sequencing from the most to the least were 1) schools 2) community and 3) environment.

3. The arranged action plan that promote the participation in the Academic Administration of the Basic Education Committee for Secondary Schools in Doi Inthanon Cluster, Chiang Mai Province consists of 1) principle 2) objectives 3) operating methods 4) practices and promoting factors 5) evaluation of success and 6) time schedule including number in order, date, month, year and a person in charge.

4. The result of examining the efficiency of action plan to promote relationship toward organization of private schools teachers in Mueang District, Chiang Mai Province stated that the action plan was appropriate, feasibility, accurate and utility for the actual practice.

Keyword : Operational plan, Participations, Academic Administration

บทนำ

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียน และชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและให้หน่วยงานทาง การศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร กลุ่ม บุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา นอกจากนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและ ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น ในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน โดยเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็น ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ปรับปรุง 2553 ที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์จะ ให้สถานศึกษา ชุมชน และเครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการ บริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา โดยมีงานฝ่ายอื่นเป็นงานสนับสนุนที่จะต้องดำเนินการให้ สอดคล้องกับงานวิชาการและที่สำคัญคือคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมสนับสนุนการ ดำเนินงานประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวางแผน ตลอดจน พิจารณาหลักสูตร จะทำ ให้สามารถจัดการศึกษาได้กว้างขวางและหลากหลาย

แต่สภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีตถึงปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่วนมากได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่า ได้รับการคัดสรรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ขาดทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนมากยังคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษาและมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาร่วมประชุม ทำให้ขาดความพร้อมเพรียงและมีปัญหาอีกมากโดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ยังไม่มีแนวทางการบริหารงานและบทบาทที่ชัดเจน

การดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมแผนงาน/โครงการไม่ชัดเจน ขาดแนวทางการปฏิบัติ ขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการไม่ทราบปัญหาแท้จริง สถานศึกษาทำรายงานผลการศึกษาให้คณะกรรมการทราบไม่ต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย สถานศึกษายังไม่รู้หน้าที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา การคัดเลือกคนเป็นกรรมการสถานศึกษา ยังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา มีการประชุมกรรมการเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยครั้งมาก

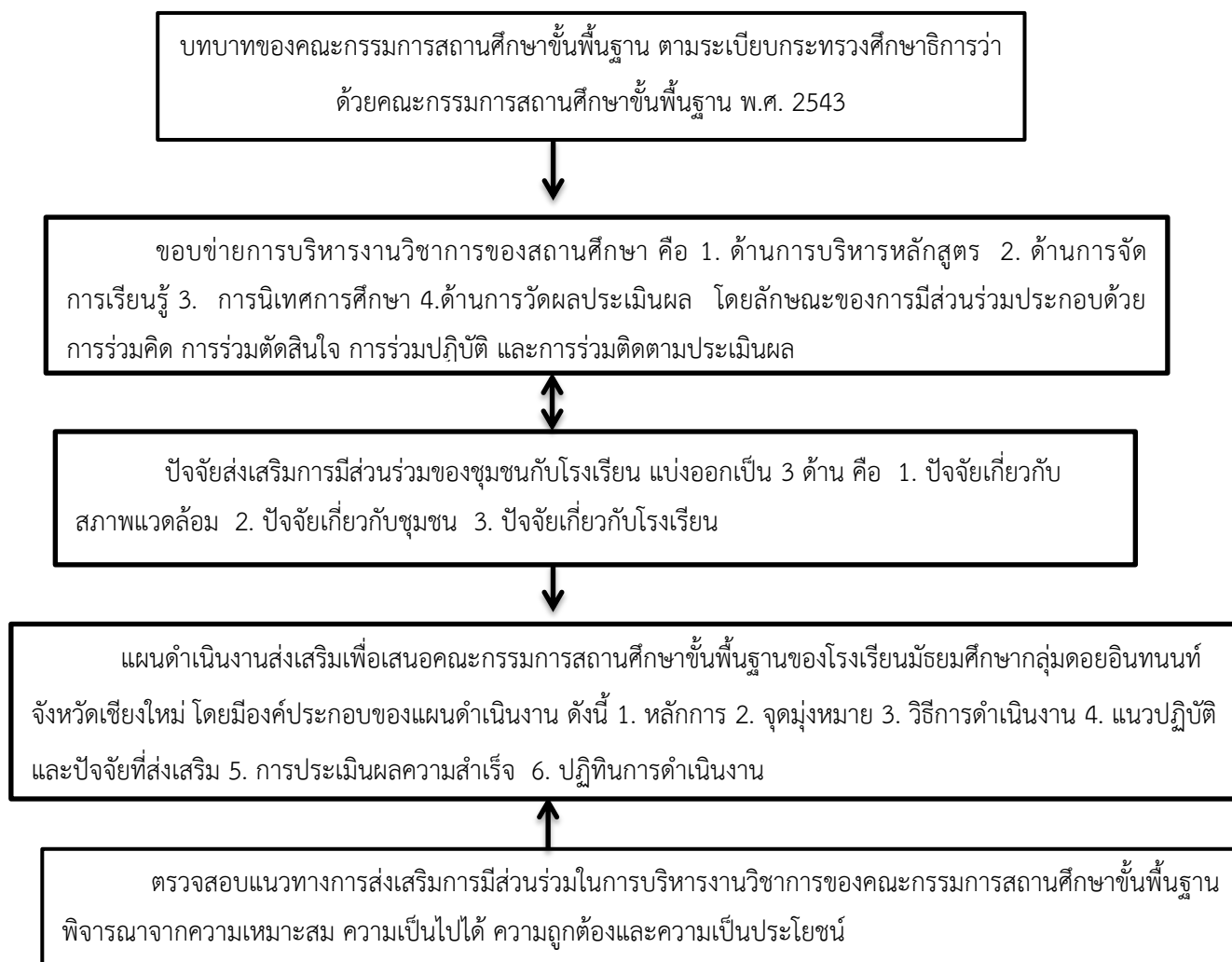
การจัดทำแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้น รวมถึงแนวทางการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษา วิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริม และจัดทำแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา และที่สำคัญเพื่อให้ การปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่นักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อจัดทำและตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดทำแผนดำเนินงานส่งเสริมเพื่อเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โรงเรียนฮอดพิทยาคม โรงเรียนจอมทอง โรงเรียนแม่แจ่ม โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม และโรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคม ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแยกเป็น 1. ตัวแทนประเภทผู้ปกครอง 2. ผู้แทนครู 3. ผู้แทนชุมชน 4. ผู้แทนท้องถิ่น 5. ผู้แทนศิษย์เก่า 6. ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 7. ผู้บริหาร 8. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา รวมทั้งสิ้น 48 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 ด้าน โดยใช้แนวคิดของธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (นักวิชาการการศึกษา)

1. ด้านการบริหารหลักสูตร
2. ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้
3. การนิเทศการศึกษา
4. ด้านการวัดผลประเมินผล

ส่วนลักษณะทางการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการใช้แนวคิดของธนาภรณ์ เมทณีสฤติ (นักวิชาการการศึกษา) แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดตรวจสอบรายการและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 0.66 - 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โรงเรียนฮอดพิทยาคม โรงเรียนจอมทอง โรงเรียนแม่แจ่ม โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม และโรงเรียนแม่ต๋อนวิทยาคม ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแยกเป็น 1. ตัวแทนประเภทผู้ปกครอง 2. ผู้แทนครู 3. ผู้แทนชุมชน 4. ผู้แทนท้องถิ่น 5. ผู้แทนศิษย์เก่า 6. ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 7. ผู้บริหาร 8. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา รวมทั้งสิ้น 48 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ตามแนวคิดของ ชูชาติ พวงสมจิตร โดยจำแนกปัจจัยออกเป็น 3 ด้าน

1. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
2. ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน
3. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดตรวจสอบรายการและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 0.66 - 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำและตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบยืนยันแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน คือ 1. ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน 2. ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 3. ผู้แทนคณะครูที่ปฏิบัติงานในฝ่ายงานวิชาการอีก จำนวน 1 คน และ 4. ผู้แทนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน โดยมีหลักเกณฑ์การเลือก คือ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและงานวิชาการของสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 8 ปี

ขอบเขตเนื้อหา

1. จัดทำแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน จากแนวคิดของธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารหลักสูตร 2. ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้ 3. การนิเทศการจัดการศึกษา และ 4. ด้านการวัดผลประเมินผล โดยมีปัจจัยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม 2. ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และ 3. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน มีองค์ประกอบของแผนดำเนินงาน ดังนี้ 1. หลักการ 2. จุดมุ่งหมาย 3. แนวปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งเสริม 4. การประเมินผลความสำเร็จ 5. วิธีการดำเนินงาน

2. การตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาจากความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยมีองค์ประกอบของแผนดำเนินงาน ดังนี้ 1. หลักการ 2. จุดมุ่งหมาย 3. แนวปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งเสริม 4. การประเมินผลความสำเร็จ 5. วิธีการดำเนินงาน

โดยพิจารณาด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความถูกต้อง (Accuracy Standards) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาทุกประเด็นคำถามต้องมีค่าร้อยละ 60 ขึ้นไปของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นด้วย โดยพิจารณาด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความถูกต้อง (Accuracy Standards) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านการนิเทศ (3) ด้านการวัดผลและประเมินผลและ (4) ด้านการบริหารหลักสูตร

2. ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (2) การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ (3) การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล และ (4) การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารหลักสูตรโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ (1) การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา (2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิเช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชนและของสถานศึกษาแต่ละแห่งตลอดจนความต้องการของผู้เรียน และ (3) การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ (1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ มุมค้นคว้าแก่ครูผู้สอนและนักเรียนตลอดจนพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน (2) การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและสามารถบูรณาการเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ (3) การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและสามารถบูรณาการเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน (4) การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม และ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

2.3 การมีส่วนร่วมในด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ (1) การกำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อน การนิเทศติดตามร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม (2) การสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ (3) การร่วมกำหนดความต้องการในการนิเทศ หรือ กำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำ และใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรค และส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน และ (4) การร่วมดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม

2.4 การมีส่วนร่วมในด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ (1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ (2) การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน และ (3) การประเมินตัวหลักสูตร เช่น ตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบ ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับผู้เรียนและความต้องการของชุมชน

3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) ปัจจัยด้านโรงเรียน (2) ปัจจัยด้านชุมชน และ(3) ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม โดยจำแนกเป็นรายปัจจัย ดังนี้

3.1 ปัจจัยส่งเสริมในด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ (1) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา (2) ความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและ (3) ความแตกต่างของสภาพทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพและรายได้ของคนในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3.2 ปัจจัยส่งเสริมในด้านชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ (1) นักเรียนของโรงเรียนแห่งนี้มีความสามารถด้านวิชาการและกิจกรรม ต่างๆ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน (2) บุคคลในชุมชนมีความพึงพอใจ เชื่อมั่น และศรัทธาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและ(3) ความต้องการรักษาผลประโยชน์ของนักเรียนและผู้ปกครอง

3.3 ปัจจัยส่งเสริมในด้านโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ (1) การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน (2) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และ(3) การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติ การประจำปีของสถานศึกษา

4. ผลการจัดทำและตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ พบองค์ประกอบของแผนดำเนินการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบที่สำคัญของแผนดำเนินการตามผลการวิจัย ดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย แนวปฏิบัติ และปัจจัยที่ส่งเสริม การประเมินผลความสำเร็จ และวิธีการดำเนินงาน ผลการตรวจสอบแผนดำเนินงานพบว่า มีความเหมาะสมกับบริบท เป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความถูกต้องเชิงทฤษฎี และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านการนิเทศ (3) ด้านการวัดผลและประเมินผลและ (4) ด้านการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการและจากการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งบุได้ระบุบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ

บริหารงานของโรงเรียนในฝ่ายงานต่างๆ นอกจากนี้บางโรงเรียนดำเนินการจัดอบรม สัมมนา บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดความตื่นตัว และมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งขัดแย้งกับ อภิชาติ กุลไทย (2547) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมด้านวิชาการของสถานศึกษา และประกอบกับกิจกรรมของสถานศึกษามีหลายด้าน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอาชีพประจำจึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาได้เต็มเวลา

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตรในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้เต็มที่และปล่อยให้เป็นที่ของคณะครู ซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านส่งเสริมการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ การจัดการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร และการจัดครูเข้าสอนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับราชการ ซึ่งได้ปฏิบัติงานในสายงานการศึกษาโดยตรง จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี ซึ่งขัดแย้งกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการ ในงานย่อยโดยเรียงตามลำดับดังนี้ ร่วมส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดนิทรรศการ การจัดให้มีวิทยากรพิเศษ และการจัดทัศนศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และเช่นเดียวกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดูแล ช่วยเหลือปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การมีส่วนร่วมในด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการร่วมกำหนดความต้องการในการนิเทศ หรือ กำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและกำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อน การนิเทศติดตามร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม

ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผนของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 การมีส่วนร่วมในด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีพบว่า การมีส่วนร่วมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนด้านส่งเสริมพัฒนาการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ร่วมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้บังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ (2) การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ (3) การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล และ (4) การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สายัณห์ วิจิตรโชติ (2547) ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามหลักการบริหารของวงจรมะมิง (Deming Cycle) พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.1 การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างสูง กล่าวคือ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 48 คน มีผู้จบปริญญาตรีมากถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และประกอบอาชีพรับราชการมากถึง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 จากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างสูง และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการจึงอาจส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 จึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดในการจัดการศึกษาในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยของ กมลชัย ศิริศรี (2546) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ด้านการร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่อง การร่วมคิดจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้สถานศึกษาต้องให้ความรู้เรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ชัดเจน จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ

และเข้าใจในบทบาทของตนเอง สามารถที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทด้วยความมั่นใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

2.2 การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อแจ้งการดำเนินงานของโรงเรียนและได้รับความเห็นชอบในกิจกรรมต่างๆอยู่เสมอ ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยของ กมลชัย ศิริศรี (2546) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีเชื่อมั่นในความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเท่าที่ควร

2.3 การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ ในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นที่ว่าผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนได้ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนของชุมชนไม่ใช่เป็นของครูหรือบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับประเวศ วะสี (2544) ได้เสนอหลักการปฏิรูปการศึกษาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องคือหลักการที่ใ้คนทั้งมวลเพื่อการศึกษา (All for Education) หมายความว่า การศึกษาไม่ได้เป็นเรื่องของโรงเรียนและครูเท่านั้นแต่สรรพกำลังทั้งมวลในสังคมมีหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สื่อ กองทัพ สถาบันทางศาสนา เป็นต้น และสอดคล้องกับ สงบ ประเสริฐพันธ์ (2543) ที่ได้สรุปผลการศึกษาโรงเรียนดีมีคุณภาพว่าโรงเรียนดีมีคุณภาพควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โรงเรียนเปิดให้มีภาคีในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน เชื้อเชิญเข้าไปมีบทบาทในการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยเชิญประชุมหรือเป็นกรรมการในการตัดสินใจ ในการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะทำให้การติดต่อประสานงานในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน และชุมชนเป็นไปด้วยดี เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนมากขึ้น

2.4 การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผลในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสถานศึกษากำหนดเนื้อหาสาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบมากกว่าการให้ร่วมพิจารณาและปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพร ผลทวีนุกูล (2551) ที่สรุปผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบทุกครั้ง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแผนปฏิบัติงานจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย และมีการติดตามอย่างใกล้ชิดเป็นระยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วผลการดำเนินการเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนได้รับรู้ เพื่อจะได้ช่วยกันให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ในการจัดการศึกษา การดำเนินงานในด้านต่างๆของโรงเรียนสามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพราะแท้จริงว่าปัจจัยทั้ง 2 ด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม ของสุเมธ พุทธนันท์เมธา (2549) ที่ว่าการศึกษควรเปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด และร่วมทำ อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิดเพราะชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้วประโยชน์ก็จะตามมามากมาย เช่น การเกิดความสัมพันธ์ ประสิทธิภาพงาน และเป็น การสร้างสรรค์ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ให้เกิดขึ้นในชุมชนอีกด้วย

4. จากผลการตรวจสอบแผนดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ทรงวุฒิ มีความคิดเห็นที่ตรงกันในด้านความเหมาะสมกับบริบท ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความถูกต้องเชิงทฤษฎี และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษาได้ อาจเป็นเพราะว่า แผนดำเนินงานมีความชัดเจนและมีกิจกรรมที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามบริบทของสถานศึกษาและศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบของแผนดำเนินงานที่สอดคล้องกันทั้งบทบาทและการแสดงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางท่านยังไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของทางสถานศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิชาการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรจัดอบรม ประชุมชี้แจง และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตร และการวัดผลประเมินผลให้มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับรู้ปัญหา และร่วมปรึกษาหารือแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 8 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อการติดตามผลการดำเนินงานวิชาการ รวมถึงการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานวิชาการในแต่ละช่วงของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการจัดทำแผนดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และโดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานสถานศึกษา ในกลุ่มงานอื่นๆ เช่น กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ

2. ควรศึกษาปัจจัยจูงใจในการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆกลุ่มงานของสถานศึกษา อาทิเช่น การจัดสวัสดิการหรือผลประโยชน์ที่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา

3. ควรศึกษาวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดทำกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลชัย ศิริศรี. (2546). การมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์. เพชรบุรี. สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศพร ผลทวีกุล. (2551). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี. (2543). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ : กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวชิร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม.
- ธเนศ ปานอุทัย. (2545). การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน. สารนิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลางของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิตย์ ลิ้มปณชัยพรกุล, ธนินาถ ฤ สุนทร. 2559. “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 9, ฉบับที่ 1(เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์): เลขหน้า 177-186.
- ประเวส วะสี. (2544). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษาที่พาประเทศพ้นวิกฤต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553.ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 127 ตอนที่45ก,หน้า 1-3,22กรกฎาคม 2553.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- สายัณห์ วิจิตรโชติ. (2547). การศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุเมธ พุทธนันท์เมธา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) .หน้า 12

ศิรินาถ แสนบุงค้อ, บุญช่วย ศิริเกษ, ภารดี คำมา. 2559. “การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2.” วารสารราชพฤกษ์ ปีที่ 14, ฉบับที่ 2 (เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม) : เลขหน้า 114-121.

อภิชาติ กุลไทย. (2547) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

อุตร พูลสวัสดิ์. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.